ماهنامه اداره کل پدافند غیرعامل
شماره ۵۶/ اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

ماهنامه دیجیتالی
پدافند غیرعامل

مدیر کل پدافند غیرعامل استانداری:

دسترسی عموم مردم به منابع و کتب از طریق راه اندازی کتابخانه تخصصی پدافند غیرعامل در کتابخانه‌های استان امکان پذیر می‌شود

اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی و دانشگاه تبریز تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند

در این شماره می‌خوانید:

مکان‌یابی از منظر پدافند غیرعامل

آسیب پذیری

آسیب‌پذیری در سرورهای BIND

بات نت Sysrv-hello در حال تشکیل شبکه‌ای از بات‌های Windows و Linux

مهمترین به‌روزرسانی‌های ماه جاری شرکت‌های تولید کننده سخت افزار و نرم افزار

فرازی از دعای چهل و پنجم صحیفه سجادیه دعای « وداع با ماه مبارک رمضان »

(۱) اللَّهُمَّ يَا مَنْ لَا يَرْغَبُ فِي الْجَزَاءِ (۲) وَ يَا مَنْ لَا يَنْدَمُ عَلَى الْعَطَاءِ (۳) وَ يَا مَنْ لَا يُكَافِئُ عَبْدَهُ عَلَى السَّوَاءِ. (۴) مِنَّتُكَ ابْتِدَاءٌ، وَ عَفْوُكَ تَفَضُّلٌ، وَ عُقُوبَتُكَ عَدْلٌ، وَ قَضَاؤُكَ خِيَرَةٌ (۵) إِنْ أَعْطَيْتَ لَمْ تَشُبْ عَطَاءَكَ بِمَنٍّ، وَ إِنْ مَنَعْتَ لَمْ يَكُنْ مَنْعُكَ تَعَدِّياً. (۶) تَشْكُرُ مَنْ شَكَرَكَ وَ أَنْتَ أَلْهَمْتَهُ شُكْرَكَ. (۷) وَ تُكَافِئُ مَنْ حَمِدَكَ وَ أَنْتَ عَلَّمْتَهُ حَمْدَكَ...

جهت دسترسی به آرشیو نشریه به این لینک مراجعه فرمایید.

مقام معظم رهبری

بزرگ‌ترین درس ماه رمضان

مقام معظم رهبری، به اهمیت ماه مبارک رمضان سفارش بسیار می کند، ایشان اعتقاد دارد از این ماه درس های بسیاری می توان گرفت که بزرگترین آن، درس خودسازی است. اوّلین و مهم ترین قدمِ خودسازی هم این است که انسان به خود و به اخلاق و رفتار خود با نظر انتقادی نگاه کند. ایشان می فرماید: به هم رحم کنیم تا خدای متعال به ما رحم کند. کسانی که زرنگی، هوش، امکانات، قدرت و مسؤولیت های گوناگون فردی و اجتماعی دارند، از این توانایی ها در راه تعدّی به دیگران استفاده نکنند.خود را بنده خدا بدانیم در مقابل بقیه بندگان خدا، خود را موظّف به همراهی، احسان، نیکی و رعایت انصاف بدانیم؛ آن‌گاه باران رحمت و فضل خدا بر سر ما خواهد بارید و برکات خود را بر ما نازل خواهد کرد.

بسم الله الرحمن الرحیم

فهرست مطالب:

اخبار پدافند غیرعامل.....۵
چکیده مقالات و مطالب آموزشی ۷
مهم‌ترین اخبار و رویدادها ۱۱
معرفی کتاب.....۱۳
طرح‌های کسر خدمت سربازی.....۱۴
سایت‌های مرتبط با پدافند غیرعامل.....۱۴

مدیر مسئول:
محمد باقر آقایی

سردبیر:
لیدا رسول اهری

نشانی:
تبریز، میدان شهدا، استانداری آذربایجان شرقی، اداره کل پدافند غیرعامل
تلفن: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۱۸
دورنگار: ۰۴۱-۳۵۲۹۱۳۵۹

استادان، پژوهشگران و دانشجویان علاقمند، می‌توانند مقاله‌های آموزشی، پژوهشی و ترویجی خود را برای درج در نشریه پدافند غیر عامل به نشانی زیر ارسال کنند.

passivedefense@ostan-as.gov.ir

تفاهم نامه همکاری اداره کل پدافند غیر عامل وسازمان نظام مهندسی

به منظور ارتقاء آگاهی‌های عمومی و تخصصی اعضای نظام مهندسی ساختمان استان در حوزه‌های مختلف پدافند غیرعامل بویژه مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان (پدافند کالبدی) و همچنین در جهت بهره گیری از توانمندی‌های اعضای سازمان نظام مهندسی ساختمان استان آذربایجان‌شرقی برای اجرایی نمودن الزامات پدافند غیرعامل در پروژه‌های ساختمانی استان، با حضور مدیرکل پدافند غیرعامل استان و هیأت همراه در محل سازمان، تفاهم نامه‌ای مابین اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی وسازمان امضا و مبادله گردید.

همکاری در تهیه چک لیست‌های کنترل ضوابط مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان (پدافند غیر عامل)، برگزاری همایش و دوره‌های آموزشی عمومی و تخصصی در حوزه کالبدی به‌منظور ارتقای سطح علمی در حوزه پدافند غیر عامل و تربیت مربی در این حوزه، تشکیل کمیته مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان، تسهیل و فعال‌سازی بیش از پیش ارتباطات میان دستگاه‌های اجرایی با نظام مهندسی ساختمان استان، همکاری در ارسال نکته نظرات و موارد پیشنهادی اصلاحی مبحث ۲۱ مقررات ملی ساختمان استان به اداره کل پدافند غیرعامل، هماهنگی و هم افزایی در پژوهش، آموزش و فرهنگ‌سازی و پایش (کنترل و بازرسی نظامات فنی و اجرایی پدافند غیرعامل (مبحث ۲۱ مقررات ملی ساختمان)، همکاری در مدیریت، برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های مرتبط در حوزه‌های مختلف پدافند غیر عامل، ارزیابی و نظارت بر نحوه اجرای دوره‌های آموزشی مبحث بیست و یکم مقررات ملی ساختمان، همکاری در برگزاری همایش و سمینارهای علمی در حوزه‌های مختلف پدافند غیرعامل (حضوری و آنلاین)، اطلاع رسانی و ترغیب و تشویق کلیه ذینفعان جهت شرکت حداکثری در دوره‌های آموزشی مرتبط با پدافند غیرعامل از محورهای اصلی این تفاهم‌نامه می‌باشد که طی برنامه دوساله اجرایی خواهد شد.

تبدیل استان آذربایجان شرقی به پایلوت موفق کشوری در اجرایی نمودن الزامات پدافند غیرعامل در ساختمان‌های هدف مبحث ۲۱ مقررات ملی ساختمان، از اصلی‌ترین اهداف پیش بینی شده در امضای این تفاهم‌نامه می‌باشد که از طریق تشکیل کمیته پدافند غیرعامل سازمان پیگیری خواهد شد.

تفاهم‌نامه همکاری اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی و دانشگاه تبریز

اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی و دانشگاه تبریز در راستای استفاده از توانمندی‌های دوجانبه تفاهم‌نامه همکاری امضا کردند.

براساس این تفاهم‌نامه مقرر شد اداره کل پدافند غیرعامل نیازهای پژوهشی و تحقیقاتی خود را در حوزه‌های مختلف به دانشگاه تبریز اعلام و دانشگاه تبریز از تجربیات و توانمندی‌های این اداره کل در زمینه رفع مشکلات در حوزه‌های تخصصی استفاده کند.

مدیرکل پدافند غیرعامل در مراسم امضای این تفاهم نامه با قدردانی از اقدامات دانشگاه تبریز در زمینه پدافند غیرعامل، گفت: با توجه به اعتبار علمی شایسته دانشگاه تبریز، انتظار می‌رود راهکارهای علمی و تخصصی از طریق اساتید و دانشجویان در زمینه رفع آسیب‌ها و تهدیدات در استان ارائه شود.

آقایی بر ضرورت توجه دانشگاه‌ها به مباحث پدافند غیرعامل در سرفصل‌های آموزشی و تحقیقات علمی تأکید و ابراز امیدواری کرد با اجرایی شدن تفاهم‌نامه شاهد گسترش همکاری‌ها و کاربردی شدن یافته‌های علمی پژوهشگران دانشگاه تبریز در زمینه کاهش آسیب‌ها و مصونیت پایدار برای استان باشیم.

محمدتقی اعلمی، قائم‌مقام دانشگاه تبریز و دبیر کمیته پدافند غیرعامل این دانشگاه هم با اشاره به فعالیت‌های دانشگاه تبریز در زمینه تشکیل کمیته و انجام پژوهش‌های تحقیقاتی اساتید و دانشجویان در زمینه پدافند غیرعامل، اظهار داشت: در چند سال اخیر جلسات کمیته ایمنی و پدافند غیرعامل به صورت مستمر با ساختاری متشکل از متخصصان و نمایندگان دانشکده‌های مختلف دانشگاه تشکیل می‌شود و همچنین دانشجویان و اساتید تحقیقات پژوهشی مهمی در زمینه موضوعات حوزه پدافند غیر عامل انجام داده‌اند.

دیدار مدیر کل پدافند غیرعامل با مدیر کل کتابخانه‌های عمومی استان

مدیرکل پدافند غیر عامل آذربایجان‌شرقی با حضور در کتابخانه مرکزی تبریز با شهرام خدایی، مدیرکل کتابخانه‌های عمومی آذربایجان شرقی دیدار و گفت وگو کرد.

محمد باقر آقایی، ضمن تقدیر و تشکر از پیشگامی کتابخانه استان در سطح کشور به بیان اهمیت موضوع پدافند غیرعامل و آموزش مقابله با انواع تهدیدات، خواستار فرهنگ سازی بیشتر و دسترسی عموم مردم به منابع و کتب از طریق راه اندازی کتابخانه تخصصی پدافند غیرعامل در کتابخانه‌های استان شد.

در همین راستا دو طرف بر ضرورت همکاری دو جانبه و آموزش کارکنان کتابخانه‌های استان تأکید و اعلام آمادگی نمودند.

همچنین ایشان باتوجه به فضای باز موجود در اختیار کتابخانه مرکزی پیشنهاد بررسی طرح اسکان اضطراری در آن محل را مطرح نموده تا پس از بررسی‌های کارشناسی اقدامات قانونی صورت پذیرد.

در ادامه دیدار شهرام خدایی با قدردانی و تشکر از اقدامات و همکاری اداره کل پدافند غیرعامل با تشریح اقدامات انجام یافته اذعان نمودند در شرایط کرونایی و شیوه‌های ابتکاری همچون ارسال کتب درخواستی به درب منزل با حداکثر توان سعی در خدمت رسانی به شهروندان هستند.

مکان‌یابی از منظر پدافند غیرعامل

تهیه و تنظیم: ساسان بداقلو(کارشناس امریه اداره کل پدافند غیرعامل)

منبع:
۱- بداقلو، ساسان، امین نیری، بهناز، علیزاده، نسیم، (۱۳۹۸)، پدافند غیرعامل در شهرهای بندری ایران، چاپ اول، تهران: انتشارات علم و دانش،

مقدمه:

مکان‌یابی یکی از اصول مهم و اساسی در زمینه پدافند غیرعامل می‌باشد. مکان‌یابی به‌عنوان هدف نهایی آمایش سرزمین، فرآیندی است که از طریق آن می‌توان بر اساس شرایط تعیین شده و با توجه به منابع و امکانات موجود، بهترین محل مورد نظر را برای کاربردهای مختلف تعیین کرد. مکان‌یابی در واقع تجزیه و تحلیل توأمان اطلاعات فضایی و داده‌های توصیفی به‌منظور یافتن یک یا چند موقعیت فضایی با ویژگی‌های توصیفی مورد نظر کاربر می‌باشد. انتخاب مکان مناسب برای یک فعالیت در سطح کشور، یکی از گام‌های اساسی برای انجام یک طرح گسترده است که نیازمند تحقیق در مکان از دیدگاه‌های مختلف می‌باشد. امروزه مفاهیم زمین و فضا در شهرها، تغییرات کیفی پیدا کرده و بالطبع ابعاد و اهداف برنامه‌ریزی کاربری اراضی شهری نیز وسیع‌تر و غنی‌تر گشته است. در مقیاس شهری، مکان‌یابی فعالیتی است که فعالیت‌ها و توانایی‌های یک منطقه را از لحاظ وجود زمین مناسب و کافی و ارتباط آن با سایر کاربری‌های شهر برای انتخاب مکانی مناسب برای کاربری خاص مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌دهد. از این رو می‌توان گفت که مکان‌یابی فرآیندی است که از طریق آن می‌توان بر اساس شرایط تعیین شده و با توجه به منابع و امکانات موجود بهترین محل مورد نظر برای یک فعالیت را تعیین کرد. مکان‌یابی در واقع تجزیه و تحلیل توأمان اطلاعات فضایی و داده‌های توصیفی به‌منظور یافتن یک یا چند موقعیت فضایی با ویژگی‌های توصیفی مورد نظر کاربر می‌باشد. مکان‌یابی به‌طورکلی یا از طریق انتخاب نقاط نمونه و پردازش‌های آماری و ریاضی انجام می‌گیرد و یا با پردازش توأمان داده‌ها در سطح منطقه با تجزیه و تحلیل استعدادهای مکانی و توصیفی جهت انتخاب مکان مناسب برای کاربری خاص صورت می‌گیرد.

اهداف مکان‌یابی

اهدافی که در ورای فرآیند مکان‌یابی مورد نظر است را می‌توان در گزینه‌های زیر خلاصه کرد:

- توزیع متعادل‌تر صنایع و فعالیت‌ها
- توزیع فضایی جمعیت
- توزیع فضایی بهینه مراکز حیاتی، حساس و مهم کشور
- شناخت قابلیت‌های مکان‌ها
- استقرار واحدهای خاص در مکان‌های معین
- هدایت و تخصیص سرمایه‌های دولتی و خصوصی به بخش‌های مختلف اقتصادی
- بهینه کردن هزینه‌ها (نیروی کار، زمین، مواد اولیه، حمل و نقل و ...)
- اهداف اجتماعی، سیاسی و عدالت اجتماعی
- استفاده از عوامل و نتایج تولید نواحی و مناطق مختلف
- جلوگیری از ازدحام آلودگی، افزایش قیمت زمین و ساختمان، افزایش مشکلات اجتماعی و افزایش شدید اختلاف درآمد
- توجه به استعداد و برتری نسبی مناطق و شناخت قابلیت‌های هر منطقه
- بررسی مسائل زیست محیطی
- بررسی مسائل دفاعی با رویکرد رعایت اصول پدافند غیرعامل

قابلیت و توان یک مکان با توجه به اینکه برای چه مفاهیمی در نظر گرفته شده متفاوت خواهد بود. بنابراین بسته به نوع کارکرد مورد نظر باید شاخص‌ها با معیارهایی تلفیق شود تا توان مکان با توجه به آن، مورد بررسی قرار گیرد. این شاخص‌ها و معیارها نسبت به نوع کاربرد متفاوت هستند اما همه آن‌ها در جهت انتخاب مکان مناسب همسو می‌شوند. استفاده از این شاخص‌ها نیاز به داشتن اطلاعات صحیح و کامل از مکان دارد و دستیابی به اطلاعات نیازمند تحقیقات گسترده و جامع می‌باشد. به‌طور کلی مکان‌یابی فعالیتی است که استعدادهای فضایی و غیر فضایی یک سرزمین را شناسایی کرده و امکان انتخاب مکان مناسب برای کاربری خاص را فراهم می‌آورد.

مکان‌ها و فضاهای جغرافیایی بسته به‌موقعیت، مشخصات و عناصر ساختاری و کارکردی خود دارای ارزش‌های متفاوتی هستند که بعضی از آن‌ها به دلیل عدم ثبات و پایداری در بستر زمان دچار تحول و تغییر می‌گردند. بر پایه شواهد و مدارک تاریخی ایرانیان که به علت موقعیت جغرافیایی همواره در معرض حملات طوایف و همسایگان خود قرار داشته‌اند، مجبور بوده‌اند علاوه بر ساخت بناهای مستحکم جمعی مانند حصار، خانه‌های خود را به دژ کوچکی تبدیل نمایند که نمونه‌های این بناها در ایران حداقل از سه هزار سال قبل با طرح‌ها و نقشه‌های گوناگون شناخته شده است.

در مکان‌یابی چه عواملی بررسی می‌شود؟

- مالکیت (نظامی، دولتی، خصوصی)
- عوارض طبیعی (جنگل، رودخانه و ...)
- سوانح طبیعی (سیل، گسل‌ها و نقاط زلزله‌خیز)
- زمین‌شناسی و مورفولوژی (جنس و ساخت زمین)
- تأسیسات زیربنایی (آب، برق و گاز)
- دسترسی (جاده، راه‌آهن و ...)

• امکان و قابلیت توسعه
• استتار و اختفا
• همسایگی‌های مثبت و منفی از دید پدافند در هنگام بحران
• هیدرولوژی و آب‌های سطحی، رطوبت خاک، کانال‌های طبیعی، هدایت سیلاب و نفوذپذیری
• هواشناسی و اقلیم (بارش، باد، حرارت و ...)
• محیط زیست (آب‌ها، پساب‌ها، هوا، صوت و ...)
• مراکز خاص نزدیک به سایت
• مراکز اجتماعی، اقتصادی، سیاسی و اداری نزدیک به سایت
• تحلیل منطقه از نظر دید ماهواره‌ای

مراحل مکان‌یابی

انجام یک مکان‌یابی بهینه برای هر مرکز یا سایتی با هر سطح از اهمیت باید فرآیند منظمی داشته باشد تا بتوان مکانی بهینه از همه جهات انتخاب کرد. بنابراین فرآیند مکان‌یابی یک روند پنج مرحله‌ای دارد:

۱- شناخت ویژگی‌های فعالیت یا سایت

برای انتخاب مکانی درست و بهینه، قبل از هر چیز باید فعالیت با سایتی که در نظر است برای آن مکان‌یابی شود. از نظر تمام ویژگی‌ها و مشخصات مانند وسعت زمین مورد نیاز برای سایت، قابلیت استقرار در چه نوع درجه آب و هوایی، سطح اهمیت فعالیت برای کشور از نظر حیاتی، حساس و مهم بودن آن به‌طور کامل شناخته شود. به‌عنوان مثال شرایط مکان مورد نیاز برای استقرار صنعت ذوب آهن، استقرار و انتقال پایتخت کشور به‌جای دیگر و سایت هسته‌ای و یا استقرار یک پتروشیمی کاملاً با هم متفاوت هستند.

۲- مطالعه و بررسی محدوده پیشنهادی مورد مطالعه

بعد از شناخت ویژگی‌های مورد نیاز فعالیت مورد نظر باید به بررسی اولیه و کلی محدوده پیشنهادی پرداخت. در این مرحله با توجه به نظر کارفرمایان یا همان تصمیم گیرندگان اصلی، ممکن است حوزه فضایی استقرار فعالیت در پهنه کشور محدود شده باشد. بنابراین در این فاز قبل از هر چیز باید مطالعه اولیه‌ای از منطقه داشته باشیم.

۳- تعیین شاخص‌های مکان‌یابی و وزن آن‌ها

در زمینه مکان‌یابی باید شاخص‌های زیادی را در نظر بگیریم. این شاخص‌ها مشتمل بر شاخص‌های اقتصادی ـ اجتماعی، طبیعی، سیاسی و ... می‌باشند. از آنجا که برای هر نوع فعالیت یا جانمایی هر نوع سایتی شاخص‌ها متفاوت می‌باشند، باید از میان کلیه شاخص‌ها، شاخص‌های خاص هر نوع فعالیت را مشخص نمود و با توجه به درجه اهمیت، آن‌ها را ارزش‌گذاری یا وزن‌دهی کرد.

٤- جمع‌آوری اطلاعات و داده‌های مورد نیاز با توجه به شاخص‌های تعیین شده در مرحله قبل

در مرحله چهارم بایستی بر مبنای شاخص‌های منتخب در مرحله قبل با توجه به نوع فعالیت، اطلاعات و داده‌های مورد نیاز را جمع‌آوری نمود. این اطلاعات می توانند داده‌های فضایی مانند عکس‌های هوایی، تصاویر ماهواره‌ای یا انواع نقشه‌های موجود باشد یا داده‌های توصیفی مانند میزان جمعیت، تراکم جمعیت و سایر ویژگی‌ها.

۵- استفاده از مدل‌های مکان‌یابی

در مرحله چهارم به علت کمبود اطلاعات و داده‌ها در منطقه مورد نظر، ممکن است به اطلاعات همه شاخص‌های تعیین شده دسترسی نداشته باشیم یا این داده‌ها اصولاً وجود نداشته باشد. با این وجود، با توجه به داده‌های جمع آوری شده موجود می‌بایستی از میان مدل‌های گوناگون مکان‌یابی یکی را انتخاب کرد.

شاخص‌های مکان‌یابی

الف) شاخص‌های پدافند غیرعامل: سازگاری با اهداف کلان امنیتی- دفاعی، سازگاری با مأموریت‌ها، عدم قرارگیری در تیر رأس دشمن، قابلیت پدافند عامل و غیرعامل، قابلیت پوشاندن و اختفای مناسب از مناظر.

ب) شاخص برنامه‌ای: اولویت قرارگیری در پهنه‌های توسعه شهری.

پ) شاخص توسعه‌ای: وسعت زمین قابل تهیه از منابع ملی و شهرداری، وجود شرایط مناسب برای وسعت بخشیدن به ابعاد زمین، استفاده بهینه از تقسیمات و امکانات شهری، تأثیرگذاری مثبت یا منفی در مناطق، هم‌جواری با فعالیت‌های سازگار یا ناسازگار.

ت) شاخص حریم‌ها: وضعیت قرارگیری در حریم میراث فرهنگی، وضعیت حریم سدها و فرودگاه‌ها، عدم قرارگیری در مسیر دالان‌های هوایی، حریم شبکه‌های برق، حریم لوله‌های نفت و گاز، حریم مراکز نظامی.

ث) شاخص ارتباطی: دسترسی به شبکه راه‌های اصلی و پرسرعت و بزرگراه‌ها، تعدد راه‌های دسترسی برای تردد، کیفیت راه‌ها، کیفیت ورودی راه‌ها، کیفیت ترافیک عبوری، دسترسی به فرودگاه، راه آهن و بنادر.

ج) شاخص زیرساخت‌های موجود: مکان تأمین آب مستقل، جنس خاک برای دفع فاضلاب، تأمین گاز، تأمین سوخت، خطوط انتقال آب، برق، مخابرات، نفت، گاز، امکانات فنی و اقتصادی.

چ) شاخص اقلیمی: بررسی اقلیمی، ارتفاع از سطح دریا، پوشش گیاهی، منابع آلودگی، درجه حرارت، رطوبت، مسیر بادهای اصلی.

ح) شاخص‌های محیطی: امکان برخورداری از حاشیه رودخانه و مسیل، زلزله و گسل‌ها، لایه‌های خاک، عدم قرارگیری در جهت چین خوردگی‌های زمین، برخورداری از عوارض زمین.

خ) شاخص‌های اقتصادی- اجتماعی: امکان دسترسی به اماکن تدارکاتی، وضعیت زمین از نظر اقتصادی، وضعیت زمین برای آماده سازی، بررسی سود و هزینه‌ها، سرمایه اجتماعی.

معیارهای بهینه در مکان‌یابی کارکردهای شهری

لازمه دستیابی به موفقیت در زمینه اهداف کالبدی-فضایی برنامه ریزی کاربری اراضی شهری توجه به معیارهای بهینه در زمینه مکان‌یابی کاربری‌های شهری می‌باشد. مهم‌ترین معیارهای بهینه در تعیین مکان‌های مناسب فعالیت و کاربردهای شهری به شرح زیر می‌توان برشمرد:

۱) سازگاری
۲) آسایش
۳) کارآیی
٤) مطلوبیت
۵) سلامتی
٦) ایمنی

۱) سازگاری

منظور از مؤلفه سازگاری، قرارگیری کاربری‌های سازگار در کنار یکدیگر و برعکس جداسازی کاربری‌های ناسازگار از یکدیگر است. کاربری‌های ناسازگار مانند کاربری‌های دود، بو، صدا، شلوغی، آلودگی صوتی، کشتارگاه بایستی از کاربری‌های مسکونی، آموزشی، بهداشتی، مذهبی، فرهنگی فاصله داشته باشد. هدف از سازگاری، مکان یابی و یا انتقال کاربری‌های ناسازگار از سازگار است.

۲) آسایش

دو مؤلفه فاصله و زمان مهم‌ترین مؤلفه در مکان‌یابی کاربری‌ها هستند. نوع دسترسی‌ها با فاصله و زمان سنجیده می‌شود. این دو عامل واحد اندازه‌گیری آسایش محسوب می‌گردند. چگونگی دسترسی به خدمات شهری مورد نیاز ساکنان و دوری از کاربری‌های مزاحم و ناسازگار از مؤلفه‌های مهم آسایش تلقی می‌گردند.

۳) کارآیی

مسئله «سودمندی-هزینه» در مکان‌یابی و کارآیی کاربری‌ها نقش مهم و اساسی دارد. میزان قیمت زمین، صرفه اقتصادی، سرمایه گذاری و بهره‌وری از دیگر عوامل مهم کارآیی اراضی شهری محسوب می‌گردند.

٤) مطلوبیت

منظور از مطلوبیت یعنی حفظ عوامل طبیعی، چشم‌اندازها، فضاهای باز، فضاهای سبز، شبکه معابر، راه‌ها، فضاهای مسکونی است.

۵) سلامتی

منظور از شهر سالم، رعایت همه کاربری‌ها با توجه به تراکم و سرانه مطلوب و رعایت استانداردها و معیارهای سرانه است. رعایت مسائل زیست محیطی، فونداسیون، حفظ میراث فرهنگی، حراست از آسایش و غیره ضروری است. امروزه با قرار دادن لایه‌های دو جداره از خطرات آلودگی صدا، واحدهای مسکونی را در امان نگه می‌دارند.

٦) ایمنی

هدف از این کار حفاظت شهر در مقابل خطرهای احتمالی است. خطرهای بلایای طبیعی و غیر طبیعی مانند هم‌جواری منطقه صنعتی با منطقه مسکونی که با اصل سازگاری مورد اشاره مغایرت دارد و سایر مواردی که به نحوی ضریب ایمنی و امنیتی شهر را تضعیف می‌کنند. مهم‌ترین نیاز از نظر روحی امنیت است و این ارزش انحصاری یک ضرورت زندگی فردی و اجتماعی است. در طبقه بندی نیازها که توسط مازلو به انجام رسیده است امنیت پس از نیازهای فیزیولوژیک به‌عنوان دومین طبقه از مهم‌ترین و بنیادی‌ترین نیازها معرفی شده است. امنیت ارتباط مستقیمی با فضا و کیفیت محیط شهری دارد. یک فضای شهری مناسب در حد زیادی تأمین کننده امنیت و فضای نامناسب از بین برنده آن و زمینه ساز انواع آسیب‌ها و معضلات اجتماعی است. امنیت و عوامل امنیتی به‌عنوان یکی از مؤلفه‌های مهم در تعیین مکان کاربری شهری است و مسئله، حفاظت از پدیده‌ها و تأسیسات شهری و دفاع از شهروندان در مقابله حمله در زمان جنگ در شهرهاست.

آسیب‌پذیری

آسیب‌پذیری در سرورهای BIND

طبق اخبار منتشره سه آسیب‌پذیری با شدت بالا و متوسط در سرورهای *BIND* کشف شده است. بهره‌برداری موفقیت‌آمیز از آسیب‌پذیری *CVE*-۲۰۲۱-۲۵۲۱۶ منجر به اجرای کد از راه دور در سرورهای آسیب‌پذیر خواهد شد. لازم به ذکر است که خطر آسیب‌پذیری مذکور در معماری‌های ۳۲ بیتی بیشتر تشخیص داده شده است.

سروری که یکی از نسخه‌های *BIND* آسیب‌پذیر زیر را اجرا کند و به نحوه پیکربندی شده باشد که از قابلیت *GSS-TSIG* استفاده کند (این قابلیت در حالت پیش‌فرض فعال نیست) نسبت به *CVE*-۲۰۲۱-۲۵۲۱۶ آسیب‌پذیر خواهد بود:

BIND ۹,۵,۰ – ۹,۱۱,۲۹

BIND ۹,۱۲,۰ – ۹,۱۶,۱۳

BIND ۹,۱۱,۳ –*S*۱–۹,۱۱,۲۹-*S*۱

BIND ۹,۱۶,۸ –*S*۱–۹,۱۶,۱۳-*S*۱

معمولاً در شرایطی که در شبکه، سرور *BIND* با *Samba* یکپارچه شده باشد یا با کنترل‌کننده دامنه *Active Directory* ترکیب شده باشد، قابلیت *GSS-TSIG* مورد استفاده قرار می‌گیرد. توصیه می‌شود آسیب‌پذیر بودن سرور سازمان خود را مورد بررسی قرار دهید و در اسرع وقت نسبت به به‌روزرسانی سرورهای آسیب‌پذیر اقدام کنید. نسخه‌هایی که آسیب‌پذیری در آن‌ها وصله شده است شامل موارد زیر است:

BIND ۹,۱۱,۳۱

BIND ۹,۱۶,۱۵

BIND ۹,۱۱,۳۱–*S*۱

BIND ۹,۱۶,۱۵–*S*۱

راهکار موقت برای کاهش مخاطرات آسیب‌پذیری:

این آسیب‌پذیری فقط سرورهایی را تحت تأثیر قرار می‌دهد که قابلیت *GSS-TSIG* در آن‌ها فعال باشد. این قابلیت اغلب برای صحت‌سنجی و احراز هویت به‌روزرسانی‌های خودکار بکار می‌رود؛ اگر امکان استفاده از ساز و کار دیگری برای صحت‌سنجی به‌روزرسانی‌های خودکار وجود دارد، با غیرفعال کردن این قابلیت می‌توان مخاطرات ناشی از آسیب‌پذیری مورد بحث را کاهش داد.

بات نت *Sysrv-hello* در حال تشکیل شبکه‌ای از بات‌های *Windows* و *Linux*

در حالیکه *Sysrv-hello* در ابتدا از یک معماری چندبخشی (*Multi-component*) دارای ماژول‌های استخراج کننده و تکثیرکننده استفاده می‌کرد در نسخ جدید به یک باینری مستقل با قابلیت هم‌زمان استخراج و انتشار خودکار بدافزار مجهز شده است.

یافته‌های دو شرکت جونیپر نت‌ورکز و لیس‌ورک نشان می‌دهد که بات‌نت جدید *Sysrv-hello* مجهزتر از قبل، در حال هک سرورهای آسیب‌پذیر مبتنی بر *Windows* و *Linux* و اجرای استخراج کننده مونرو و کد مخربی با عملکرد «کرم» (*Worm*) بر روی آن‌هاست.

بات نت *Sysrv-hello* از دسامبر ۲۰۲۰ فعال بوده است.

در حالیکه *Sysrv-hello* در ابتدا از یک معماری چندبخشی دارای ماژول‌های استخراج‌کننده و تکثیر کننده استفاده می‌کرد در نسخ جدید به یک باینری مستقل با قابلیت هم‌زمان استخراج و انتشار خودکار بدافزار مجهز شده است.

بخش تکثیرکننده به طور گسترده اقدام به پویش اینترنت برای شناسایی سامانه‌های آسیب‌پذیر دیگر و الحاق آن‌ها به شبکه بات *Sysrv-hello* می‌کند.

پس از نفوذ به سرور و از کارانداختن ابزارهای استخراج کننده دیگر، بدافزار با اجرای حملات *Brute force* از طریق بکارگیری کلیدهای خصوصی *SSH* و اطلاعات فایل‌های موسوم به *SSH Config*، *Bash History* و *known_hosts* تلاش می‌کند تا دامنه آلودگی خود را به دستگاه‌های آسیب‌پذیر دیگر نیز گسترش دهد. اطمینان از به‌روز بودن سامانه‌ها و مقاوم‌سازی آن‌ها اصلی‌ترین راهکار در مقابله با این نوع تهدیدات مخرب است.

مهمترین به‌روزرسانی‌های ماه جاری شرکت‌های تولید کننده سخت افزار و نرم افزار

شرکت سیسکو نقص امنیتی نرم‌افزاری حیاتی در *SD-WAN vManage* و *HyperFlex HX* را برطرف کرده است که این نقص امنیتی مهاجمان از راه دور را قادر به اجرای دستورات با دسترسی *root* یا ایجاد اکانت‌های ادمین کرده است.

شرکت سیسکوهمچنین برای آسیب‌پذیری‌های با شدت بالا و متوسط در چندین محصول نرم‌افزاری دیگر را برطرف کرد که به مهاجمان اجازه می‌دهد کد دلخواه را از راه دور اجرا کنند، دسترسی‌ها را افزایش دهند و شرایط منع سرویس را در سرورهای وصله نشده ایجاد کنند.

قابلیت اکسپلویت تزریق دستورات و اجرای کد از راه دور

آسیب‌پذیری‌های نرم‌افزار *Cisco SD-WAN vManage* که امروز توسط سیسکو وصله شده است، می‌توانست مهاجمان از راه دور غیرمجاز را قادر به اجرای کد دلخواه یا دسترسی به اطلاعات حساس کند.

آن‌ها همچنین می‌توانستند توسط مهاجمان محلی معتبر مورد استفاده قرار گیرند تا سطح دسترسی‌ها را افزایش داده و یا دسترسی غیر مجاز به برنامه‌های آسیب‌پذیر دست یابند.

باگ‌های امنیتی تزریق دستور در *Cisco HyperFlex HX* امکان حملات تزریق دستور را برای مهاجمان از راه دور و بدون هیچ‌گونه دسترسی در سرورهای هدف فراهم می‌کند.

در هر دو مورد، ترکیب کردن آسیب‌پذیری‌ها برای اکسپلویت موفقیت‌آمیز مورد نیاز نیست و باگ‌ها به یکدیگر وابسته نیستند. احراز هویت یا تعامل کاربر لازم نیست. سه مشکل امنیتی سیسکو که حیاتی می‌باشند (*CVE*-۲۰۲۱-۱۴۹۷، *CVE*-۲۰۲۱-۱۴۶۸ و *CVE*-۲۰۲۱-۱۵۰۵) دارای شدت (*CVSS*) ۹,۱ تا ۹.۸ از ۱۰ هستند:

باگ‌های حیاتی *Cisco SD-WAN vManage* فقط بر روی نرم‌افزارهایی که در یک کلاستر کار می‌کنند اثر می‌گذارد.

کارشناسان شرکت سیسکو می‌گویند: «مشتریان می‌توانند با بررسی پنل تحت وب *Cisco SD-WAN vManage* از قسمت *Administration > Cluster Management* متوجه شوند که آیا این نرم‌افزار در حالت کلاستر کار می‌کند یا نه»

بر اساس اطلاعات *CVSS*، همه آن‌ها می‌توانند در حملات با پیچیدگی کم که نیازی به احراز هویت یا تعامل کاربر ندارند، مورد سوءاستفاده قرار بگیرند.

ماه گذشته، سیسکو یکی دیگر از آسیب‌پذیری‌های حیاتی را گزارش کرد که پیش از احراز هویت، اجرای کد از راه دور را در *SD-WAN vManage* میسر می‌ساخت و می‌توانست دستیابی مهاجمان را برای به دسترسی *root* در سیستم عامل اصلی فراهم کند.

شرکت *VMware* با انتشار به‌روزرسانی، یک ضعف امنیتی «حیاتی» را در *vRealize Business for Cloud* ترمیم کرد. سوءاستفاده از این باگ، مهاجم را قادر به اجرای کد به‌صورت از راه دور بر روی سرورهای آسیب‌پذیر می‌کند.

به آسیب‌پذیری مذکور، شناسه *CVE*-۲۰۲۱-۲۱۹۸۴ تخصیص داده شده و بر پایه *CVSSv۳*، شدت حساسیت آن ۹,۸ گزارش شده است.

این ضعف امنیتی از یک *VAMI API* غیر مجاز ناشی می‌شود و به مهاجم با دسترسی شبکه‌ای امکان می‌دهد تا از طریق توابع *VAMI Upgrade API* به بستر مجازی *vRealize Business for Cloud* دسترسی پیدا کند.

نسخه‌های قبل از ۷,۶ محصول *vRealize Business for Cloud* نسبت به *CVE*-۲۰۲۱-۲۱۹۸۴ آسیب‌پذیر اعلام شده‌اند.

وی‌ام‌ور توصیه کرده است که پیش از اعمال وصله امنیتی نسخه ۷,۶ نسبت به تهیه *Snapshot* اقدام شود.

شرکت مایکروسافت مجموعه وصله‌های امنیتی ماهانه خود را منتشر کرد. وصله‌های مذکور در مجموع ۵۵ آسیب‌پذیری را در *Windows* و محصولات مختلف این شرکت را در برمی‌گیرد.

درجه اهمیت ٤ مورد از این آسیب‌پذیری‌ها *Critical* و ۵۰ مورد *Important* اعلام شده است.

معرفی کتاب
حوزه پدافند سایبری

کوین میتنیک بزرگ ترین هکر دنیا معروف به عقاب سیاه درست همانند دزدان حرفه‌ای فیلم‌های هالیوود کارش را با دقت انجام می‌داد و کوچک‌ترین اثری از آدرس و نام و نشانش، به جای نمی‌گذاشت و این برای پلیس و کارآگاهانی که هنوز آنچنان که باید با جرایم رایانه‌ای آشنا نبودند تبدیل به کابوسی بزرگ شده بود.

اما پلیس کوین میتنیک را به اتهام سرقت ۲۰ هزار شماره کارت اعتباری از شرکت *NetCom* دستگیر کرد، مقامات قضایی میتنیک را به سوء استفاده از حرفه های امنیتی متهم کردند. او با سوء استفاده از این حوزه‌ها وارد سیستم کامپیوتری *NetCom* شده بود. هر چند وکلای *NetCom* متوجه شده بودند که فایل هایشان دستکاری شده، اما تا زمانی که شرکت دیگری در این مورد به آن‌ها گزارش داد متوجه موضوع نشدند.

کوین میتنیک در سال ۱۹۹۸ به جرم دزدیدن یک میلیون دلار از محصولات نرم افزاری شرکت دیجیتال محکوم شده بود. او یک سال را در زندان گذراند و سپس به کالیفرنیای شمالی نقل مکان کرد و با نام مستعار گلن کیس به زندگی پرداخت.

این کتاب را شاید بتوان یکی از ضروری‌ترین ابزارها برای مقابله با هکرها دانست.

این کتاب، چگونگی نیرنگ‌های کارمندان داخلی و پیش‌دستی همهٔ آن‌ها برای حفاظت تکنولوژی را به آسانی نشان می‌دهد. اگر شما برای یک تجارت یا دولت کار می‌کنید، این کتاب چشم‌اندازی روشن برای کمک به فهم فعالیت‌های مهندسان اجتماعی را مهیا می‌کند و اینکه چطور می‌توانید آن‌ها را خنثی کنید. با استفاده از داستان‌های در این کتاب که سرگرم‌کننده و هشدار دهنده هستند کوین و همکار نویسنده‌اش بیل‌سیمون، روش‌ها و تکنیک‌هایی از مهندسی اجتماعی را می‌آورند. بعد از هر داستان، آن‌ها نکات امنیتی عملی برای کمک به حفاظت شما بر علیه نفوذها و تهدیدات وصف شده را ارائه می‌دهند. تکنولوژی امنیت،شکاف‌های امنیتی را به افرادی مانند کوین نشان می‌دهد.

طرح‌های کسر خدمت سربازی

به اطلاع می‌رساند که سازمان پدافند غیرعامل کشور (مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور و مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور) برای دانش‌آموختگان و فارغ‌التحصیلان مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری طرح‌هایی برای کسر خدمت سربازی و نخبگی (جایگزین خدمت سربازی) در نظر گرفته است. علاقمندان می‌توانند علاوه بر مراجعه به وب‌سایت‌های مربوطه با مراجعه به اداره کل پدافند غیرعامل استانداری آذربایجان شرقی از روند ثبت‌نام مطلع شوند.

وب سایت مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی کشور: http://www.mafpa.ir

وب سایت مرکز مطالعات پدافند غیرعامل کشور: http://www.pdrc.ir

سایت های مرتبط با پدافند غیرعامل

وب سایت پایداری ملی
http://www.paydarymelli.ir

مرکز مطالعات پدافند غیرعامل
http://www.pdrc.ir

استانداری آذربایجان شرقی - پدافند غیرعامل
http://www.ostan-as.gov.ir/Page/۴۲/

پلیس فتا
http://www.cyberpolice.ir

مرکز مطالعات فنی و مهندسی پایداری ملی
http://www.mafpa.ir